

Критеријуми и елементи оцењивања у настави географије

Основне школе „Надежда Петровић“

Стручно веће друштвених наука, наставници географије

Постигнућа ученика од 5. до 8. разреда у оквиру предмета географије оцењују се сумативно и формативно.

Ученик се оцењује најмање 2 пута у полугодишту (у петом разреду када је фонд часова један час) и 4 пута у полугодишту (од 6. до 8. разреда, када је фонд часова два часа недељно)

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ.-сумативно се оцењује: усмено одговарање, активност на часу, 15-минутни контролни, контролни задаци, израда практичног рада (пројекта ,ПП презентација , паноа), израда домаћих задатака, учешће на такмичењима

Елементи оцењивања ученичких постигнућа из наставног предмета географија су:усвојеност садржаја, примена знања, активност и рад ученика на часу, израда презентација, паноа и учешће у пројектима, учешће на такмичењима

Ученик се оцењује бројчано: на основу остварености исхода, самосталности и ангажовања ученика:

оцену одличан (5)- добија ученик који у потпуности усвојио основна, проширена и продубљена знања, умења и вештине, уочава битно, логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује, критички расуђује, самостално проналази појмове на географској карти, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, лако и брзо примењује стечена знања, испољава креативну активност на већини часова тог предмета, показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање;

оцену врлодобар (4) –добија ученик који у потпуности усвојио основна знања, умења и вештине и више од половине проширених и продубљених знања, а према програму предмета, уочава битно, логички повезује чињенице и појмове, уз малу помоћ наставника долази до закључка, критички расуђује, самостално проналази појмове на географској карти; лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости, критички анализује постојеће чињенице и формулише правила, лако се усмено и писмено изражава, испољава активност на већини часова у идејама, решењима на нов начин, самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама, испољава интересовања и упорност у савлађивању предвиђених садржаја програма

оцену добар (3) - добија ученик који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине, и половину проширених знања, умења и вештина, а према програму предмета, да уз помоћ наставника схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује, уз помоћ наставника, уочава битно, а у ситуацијама анализа, апстраховања и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ , уз помоћ наставника проналази битне појмове на географској карти, има тешкоћа у брзом и течној усменом и писменом изражавању;

оцену довољан (2) - добија ученик који је усвојио основна знања, умења и вештине, према програму предмета, ученик испољава потешкоће у анализи чињеница, података, њиховом уопштавању и закључивању, има тешкоћа у усменом и писменом изражавању, има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању, не сналази се у новим ситуацијама, уз велику помоћ наставника проналази основне појмове на карти, испољава несналажење у новим ситуацијама

оцену недовољан (1) – добија ученика који ни уз помоћ наставника није савладао основно знање, умење и вештине, не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање..

Ученици се оцењују:

1) усмено -. Ученик се оцењује најмање 2 пута у полугодишту (у петом разреду када је фонд часова један час) и 4 пута у полугодишту (од 6. до 8. разреда, када је фонд часова два часа недељно).

Усмена провера постигнућа ученика се обавља путем непосредног одговарања на часу, уз поштовање критеријума за оцењивање

Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.

2) писмено – Писмена провера постигнућа ученика у трајању од 45 минута се најављују и планирају. Оцена се уписује у дневник у року од осам дана од дана провере. Писмене провере се најављују бар 14 дана унапред.

Писмене провере постигнућа у трајању од 15 минута обављају се без најаве, а спроводе се ради утврђивања остварености циља једног или више часова и савладаности дела реализованих програмских садржаја, односно остварености операционализованих исхода. Оцена из писмене провере постигнућа у трајању од 15 минута се не уписује у дневник. Евидентира се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа на крају програмске целине или на крају полугодишта. Резултати писмене провере постигнућа у трајању од 15 минута могу се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

За писмене провере постигнућа бројчана оцена изводи се на основу скале изражене у процентима, у складу са препорукама за оцењивање:

одговарајуће оцене је следећа:

Оцена (одличан) 5 = 85% - 100%

Оцена (врло добар) 4 = 70% - 84%

Оцена (добар) 3 = 50% - 69%

Оцена (довољан) 2 = 35% - 49%

Оцена (недовољан) 1 = 0% - 34%

Бодовање проналажења термина на географској карти:

9 и 10 појмова = (одличан) 5

8 појмова= (врло добар) 4

7 појмова = (добар) 3

6 појмова = (довољан) 2

3) на основу практичног рада Провера постигнућа ученика путем практичног рада се може урадити путем реферата, израде ПП презентација, пројеката, панора и израда немих кларата. Вреднује се активност и ангажовање током рада на пројекту, знања које је ученик стекао и применио у раду, продукт пројекта и излагање резултата рада. Пројектна настава се реализује кроз рад у групи што подразумева тимски рад ученика. У формирању коначне оцене из пројекта улази и тзв. вршњачко оцењивање које подразумева попуњавање анкете од стране сваког ученика у којој се износи мишљење о сопственом раду и раду других ученика у групи. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

4)) на основу активности на часу – оцена из активности на часу изводи се на основу кратких тестова или усмених одговора који се односе на садржаје са истог или претходног часа наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године, одговори ученика се евидентирају (педагошка свеска и дневник).

5) на основу реализације домаћих задатака - наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи реализацију и оперативност у изради домаћих задатака. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање домаћег задатка (педагошка свеска и дневник).

6) на основу учешћа на такмичењима - оцењивање се примењује и ако ученик оствари пласман на такмичењима рачунајући од школског одобрених од стране министарства и то оценом одличан (5)

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ- подразумева: редовно праћење и процену напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа, односно ангажовања ученика на сваком часу, мотивисаности, редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака, израду задатака на самом часу. Води се у педагошкој свесци наставника, а из овога проистиче и оцена за рад на часу. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика и ангажовања у оквиру предмета као и препоруке за даље напредовање.

Критеријум је следећи:

Одличан успех- ученик редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан за рад, показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања

Врло добар успех- ученик се труди да редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаћи, активан је на часу.

Добар успех- ученик прати наставу, скоро увек доноси прибор и домаћи, активан је на часу али не у континуитету.

Довољан успех-ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор и домаћи и ретко кад је активан на часу, али записује оно што се од њега очекује.

Недовољан успех- ученик не записује, нема прибор, не ради домаће задатке и уопште није активан на час

Иницијални тест- обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Документација која прати процес оцењивања: ес-дневник, педагошка свеска, тестови, контролне вежбе, домаћи задаци, панои, ПП презентације.

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта